

Kun aikoinaan siirryttiin 6 päiväisestä työviikosta 5 päiväiseen työviikkoon...

Tätä kysymystä lähdimme selvittämään Työministeriön kautta. Sieltä vinkattiin kääntymään SAK:n puoleen, josta löytyy parikin tutkijaa ja historioitsijaa, jotka asiasta tietävät. Tapio Bergholm SAK:sta lähetti kopion kirjastaan Sopimusyhteiskunnan synty II, jossa asiaa selvitetään.

Tuo muutos tapahtui asteittain. Siirtymisestä sovittiin vuosina 63-64. Vuonna 1965 keskusjärjestöt sopivat työajan lyhentämisestä ja laki työajan muuttamisesta astui voimaan 1.1.1966. **Työaika lyhennettiin eri aloilla asteittain vuodesta 66 vuoteen 70, jolloin kaikki tekivät viisipäiväistä työviikkoa. Suomi oli ensimmäisten joukossa Euroopassa.** Kiilasimme jopa Ruotsin edelle tässä.

Alun perin oli kyse työajan lyhentämisestä 40:een tuntiin. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että lauantain viisituntinen työpäivä jäi pois. Alun perin ei siis tavoiteltu viisipäiväistä työviikkoa vaan lyhyempää työviikkoa viikkotunnein laskettuna. Aiemmin työviikon mitta oli ollut 48 tuntia, siitä viikko lyheni 45 tuntiin ja lopulta tuohon 40 tuntiin. **Työpäivän mitaksi jäi 8 tuntia.**

Palkat nousivat niin ripeästi noina vuosina, että palkkataso ei päässyt laskemaan vaikka tehdyt tunnit vähenivät. Työajan lyheneminen saattoi lisätä myös ylitöitä, jolloin ansiot nousivat. Oli myös alakohtaisia sopimuksia. Esim. kirjatyöntekijöiden palkat pysyivät samana, vaikka työaika lyhenikin.

Kaikkia aloja viisipäiväinen työviikko ei koske tuollaisenaan. Esimerkiksi hengellisen työn tekijöillä kirkossa ei ole määritelty työaika. Heihin lukeutuvat papit, diakonit ja nuorisotyönohjaajat. Työaika ei ole, mutta työviikkoon kuuluu 5 työpäivää ja 2 viikkovapaata. Työtehtävät määrittelevät sitten sen, mitkä päivät osoitetaan vapaapäiviksi. Pappien työviikko oli ollut kuusipäiväinen vielä 70-luvun lopussa.

Tämä työviikon lyhentäminen heijastui myös koululaitokseen, jossa lasten viikko lyheni myös. Lukuvuoden 71-72 jälkeen kouluun ei ole tarvinnut lauantaisin tulla. Tosin nykyään tehdään silloin tällöin tunteja sisään lauantaisin ja sillä pidennellään joitain lomajaksoja.

Aihetta ei ole vielä loppuun käsitelty: Työviikon lyhentämistä pohditaan yhä 40 vuoden jälkeen. Nyt kaupan olisi 30 tunnin työviikko.

Tapio Bergholm: Sopimusyhteiskunnan synty II – Hajaannuksesta tulopolitiikkaan

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1965/19650713>

vuonna 1990

Työajan lyhennys joko päivittäisestä tai viikkotyöajasta tai sitten kokonaisina lomapäivinä, ns. pekkaspäivinä